

KONVENCIJA BROJ 88

O SLUŽBI ZA ZAPOSŁJAVANJE, 1948. god.

Generalna konferencija Međunarodne organizacije rada, koju je u San Francisco-u-u sazvaó Administrativni savjet Međunarodnog ureda rada i koja se sastala se 17. juna 1948. god. na svom trideset prvom zasjedanju, i budući da je odlučila da usvoji izvjesne prijedloge koji se odnose na organizaciju službe za zapošljavanje, pitanje koje je sačinjavalo četvrtu tačku dnevnog reda zasjedanja, i budući da je odlučila da ti prijedlozi dobiju formu Međunarodne konvencije, usvaja dana 9. jula 1948. god. sljedeću konvenciju, koja će biti nazvana Konvencija o službi za zapošljavanje, 1948. god.:

Član 1.

1. Svaka država članica Međunarodne organizacije rada za koju je ova konvencija na snazi treba da održava ili da se brine o održavanju javne i besplatne službe za zapošljavanje.

2. Osnovni zadatak službe za zapošljavanje treba da bude da se u saradnji sa drugim zainteresovanim javnim i privatnim ustanovama, ako je to potrebno, ostvari najbolja moguća organizacija tržišta zapošljavanja, kao sastavni dio nacionalnog programa kojemu je cilj da obezbijedi i održava puno zaposlenje i da razvija i koristi sredstva proizvodnje.

Član 2.

Služba za zapošljavanje treba da se sastoji od nacionalnog sistema biroa za zapošljavanje pod kontrolom nacionalne vlasti.

Član 3.

1. U sistem treba biti umrežen dovoljan broj lokalnih i, ako je potrebno, regionalnih biroa, koji bi bili tako locirani da vrše svoju funkciju na bilo kom geografskom području zemlje.

2. Organizacija mreže treba:

a) biti predmet kritičkog razmatranja:

(i) kada nastanu važne promjene u raspodjeli ekonomske djelatnosti i radno sposobnog stanovništva, i

(ii) kada nadležni organ smatra da je poželjno kritičko razmatranje kako bi se ocijenilo iskustvo stečeno tokom probnog perioda; i

b) biti revidirana kada se takvim razmatranjem ukaže potreba za revizijom.

Član 4.

1. Savjetodavne komisije trebaju uspostaviti odgovarajuće aranžmane u cilju obezbjeđenja saradnje predstavnika poslodavaca i radnika u organizaciji i funkcionisanja službe za zapošljavanje, kao i razvojne politike službe za zapošljavanje.

2. U ovim aranžmanima treba predvidjeti osnivanje jednog ili više savjetodavnih komiteta na nacionalnom, a ako je potrebno, i na regionalnom i lokalnom nivou.

3. Poslije konsultovanja sa reprezentativnim organizacijama poslodavaca i radnika, tamo gdje takve organizacije postoje, treba biti raspoređen jednak broj predstavnika poslodavaca i radnika u ovim komitetima.

Član 5.

Treba se odrediti opća politika službe za zapošljavanje po pitanju upućivanja radnika na raspoloživa radna mjesta, nakon konsultovanja sa predstavnicima poslodavaca i radnika preko savjetodavnih komiteta predviđenih u članu 4.

Član 6.

Služba za zapošljavanje treba da bude organizovana tako da obezbijedi efikasnost regrutovanja i zapošljavanja radnika, i u tu svrhu treba:

a) da pomogne radnicima u pronalaženju odgovarajućih zaposlenja, a poslodavcima u regrutovanju potrebnih radnika, i naročito treba, u skladu sa nacionalnim propisima:

(i) da registruje lica koja traže zaposlenje, bilježi njihove stručne kvalifikacije, radno iskustvo i naklonost, da im postavlja pitanja koja se odnose na njihovo zaposlenje, da kontroliše, ako je potrebno, njihove fizičke i stručne sposobnosti, kao i da im, u slučaju potrebe, pomogne da steknu profesionalnu orijentaciju, stručno osposobljavanje ili stručnu prekvalifikaciju,

(ii) da od poslodavaca dobije tačna obavještenja o slobodnim radnim mjestima i o uslovima koje treba da ispunjavaju radnici koje oni traže za ova zaposlenja;

(iii) da na slobodna radna mjesta upućuje kandidate koji posjeduju potrebne stručne i fizičke sposobnosti;

(iv) da upućuju molbe za upražnjena radna mjesta iz jednoga biroa drugom, kad biro, koji je prvobitno konsultovan, nije u mogućnosti da na odgovarajući način zaposli kandidate ili da popuni na odgovarajući način upražnjena mjesta, ili kad to druge okolnosti opravdavaju,

b) da preduzme odgovarajuće mjere da se:

(i) olakša stručna mobilnost u cilju usklađivanja ponude radne snage sa mogućnostima zaposlenja raznih profesija;

(ii) olakša geografska mobilnost da bi se pomoglo premještanje radnika u oblasti koje pružaju mogućnost odgovarajućih zaposlenja;

(iii) olakša privremeno premještanje radnika iz jedne oblasti u drugu, da bi se ublažila lokalna privremena neurovnoteženost između ponude i potražnje radne snage;

(iv) olakša premještanje radnika iz jedne zemlje u drugu uz odobrenje zainteresovanih vlada,

c) da prikuplja i analizira, ako je potrebno, u saradnji sa drugim organima kao i sa poslodavcima i sindikatima, sva raspoložive informacije o situaciji u pogledu tržišta rada i njegovog mogućeg razvoja kako na području kompletne države tako i u raznim industrijama, profesijama ili područjima, i da sistematično i brzo ovakve informacije prosljeđuje javnim organima, zainteresovanim organizacijama poslodavaca i radnika, kao i javnosti;

d) da saraduje u administraciji osiguranja za slučaj nezaposlenosti, pomoći u slučaju nezaposlenosti i primjeni drugih mjera predviđenih pomaganju nezaposlenih; i

e) da pomogne, po potrebi, drugim javnim ili privatnim ustanovama u pripremi socijalnih i ekonomskih planova, koji mogu povoljno uticati na stanje u pogledu zaposlenosti.

Član 7.

Treba da budu preduzete mjere da se:

a) u okviru različitih biroa za zapošljavanje olakša specijalizacija po profesijama i po industrijama, kao što je poljoprivreda ili sve ostale grane djelatnosti gdje ova specijalizacija može biti korisna; i

b) na zadovoljavajući način odgovori potrebama specifičnih kategorija lica koja traže zaposlenje, kao što su invalidi.

Član 8.

Trebaju se, u okviru službe za zapošljavanje i profesionalne orijentacije, preduzeti posebne mjere za maloljetnike.

Član 9.

1. Osoblje službe za zapošljavanje treba da bude sastavljeno od javnih službenika čiji su status i uslovi službe nezavisni od promjene vlade i od nepoželjnog spoljnog uticaja što im, u skladu sa potrebama službe, garantuje stalno zaposlenje.

2. U skladu sa uslovima nacionalnog zakonodavstva za regrutovanje radnika javnih službi, osoblje službe za zapošljavanje treba da bude regrutovano jedino na osnovu sposobnosti kandidata za ispunjavanje zadataka koje treba da izvršava.

3. Nadležni organ treba da odredi sredstva za provjeravanje ovih sposobnosti.

4. Osoblje službe za zapošljavanje treba da bude obučeno za vršenje svojih dužnosti.

Član 10.

Služba za zapošljavanje, a ako je potrebno i druge javne službe u saradnji sa organizacijama poslodavaca i radnika i drugim zainteresovanim ustanovama, treba da preduzmu sve moguće mjere kako bi se poslodavci i radnici podstakli da u potpunosti i dobrovoljno koriste usluge službe za zapošljavanje.

Član 11.

Nadležni organi treba da preduzmu sve potrebne mjere da bi se obezbijedila efikasna saradnja između javne službe za zapošljavanje i privatnih biroa za zapošljavanje u neprofitabilne svrhe.

Član 12.

1. Kad je teritorija neke države članice prostrana oblast gdje, usljed rijetke naseljenosti ili stepena razvijenosti, nadležni organ smatra da je nemoguće primijeniti odredbe ove konvencije, on može osloboditi pomenute oblasti primjene konvencije, bilo uopćeno bilo u izuzetnim slučajevima, u pogledu posebnih obaveza ili profesija koje smatra podesnim.

2. Svaka država članica treba da, u svom prvom godišnjem izvještaju o primjeni ove konvencije u smislu člana 22. Ustava Međunarodne organizacije rada, odredi svaku oblast za koju namjerava da se pozove na odredbe ovog člana, i da navede razloge zbog kojih se poziva na ove odredbe. Kasnije nijedna država članica neće moći da se pozove na odredbe ovog člana, sem u pogledu oblasti koje su tako naznačene.

3. Svaka država članica koja se poziva na odredbe ovog člana može, u svojim narednim godišnjim izvještajima, navesti oblasti za koje se odriče prava da se pozove na pomenute odredbe.

Član 13.

1. U pogledu teritorija pomenutih u članu 35. Ustava Međunarodne organizacije rada, koji je izmijenjen i dopunjen Instrumentom o izmjenama i dopunama u Ustavu Međunarodne organizacije rada od 1946. godine, izuzimajući teritorije predviđene paragrafima 4. i 5. tako izmijenjenog i dopunjenog pomenutog člana, svaka država članica organizacije koja ratifikuje ovu

konvenciju treba, u najkraćem mogućem roku nakon ratifikacije, dostaviti generalnom direktoru Međunarodnog ureda rada izjavu u kojoj će navesti:

- a) teritorije za koje se obavezuje da će primjenjivati odredbe konvencije bez izmjene;
- b) teritorije za koje se obavezuje da će primjenjivati odredbe konvencije sa izmjenama i u čemu se sastoje te izmjene;
- c) teritorije za koje je konvencija neprimjenljiva i, u tom slučaju, razloge zbog kojih je neprimjenljiva;
- d) teritorije u pogledu kojih zadržava pravo odlučivanja.

2. Obaveze pomenute u stavovima a) i b) paragrafa 1. ovog člana će se smatrati sastavnim dijelom ratifikacije i imat će isto dejstvo.

3. Svaka država članica može, novom izjavom, u potpunosti ili djelimično otkazati sve ili samo neke od rezervi sadržanih u ranijoj izjavi u smislu stavova b), c) ili d) prvog paragrafa ovog člana.

4. Svaka država članica može, tokom perioda kada ova konvencija može biti otkazana, saglasno odredbama člana 16., dostaviti generalnom direktoru novu izjavu koja će u svakom pogledu da izmijeni uslove svake prethodne izjave i da iznese situaciju na određenim teritorijama.

Član 14.

1. Kad je predmet ove konvenciji unutar samoupravne vlasti bilo koje nemetropolske teritorije, država članica odgovorna za međunarodne odnose ove teritorije može, sporazumno s vladom pomenute teritorije, dostaviti generalnom direktoru Međunarodnog ureda rada izjavu o prihvatanju, u ime teritorije, obaveza iz ove konvencije.

2. Izjavu o prihvatanju obaveza iz ove konvencije može generalnom direktoru Međunarodnog ureda rada dostaviti:

- a) dvije ili više država članica Organizacije za teritoriju koja se nalazi pod njihovom zajedničkom vlašću;
- b) svaka međunarodna vlast odgovorna za upravu nad nekom teritorijom u skladu sa odredbama Povelje Ujedinjenih nacija ili sa svakom drugom odredbom koja je u odnosu na tu teritoriju na snazi.

3. U izjavama dostavljenim generalnom direktoru Međunarodnog ureda rada, shodno odredbama prethodnih paragrafa ovog člana, treba navesti da li će se odredbe konvencije primjenjivati na teritoriju sa ili bez izmjene; kad se u izjavi navodi da se odredbe konvencije primjenjuju pod rezervom izmjene, treba posebno naznačiti u čemu se sastoje te izmjene.

4. Zainteresovana država članica, države članice ili međunarodna vlast mogu se, u potpunosti ili djelimično, naknadnom izjavom, odreći prava da se pozovu na izmjenu iznijetu u nekoj prethodnoj izjavi.

5. Zainteresovana država članica, države članice ili međunarodna vlast mogu, tokom perioda kada konvencija može biti otkazana shodno odredbama člana 17., dostaviti generalnom direktoru novu izjavu koja u svakom pogledu mijenja uslove svih prethodnih izjava i iznosi situaciju u pogledu primjene ove konvencije.

Član 15.

Formalne ratifikacije ove konvencije biće dostavljene generalnom direktoru Međunarodnog ureda rada koji će ih registrovati.

Član 16.

1. Ova konvencija obavezuje samo države članice Međunarodne organizacije rada čiju je ratifikaciju registrovao generalni direktor.

2. Konvencija stupa na snagu dvanaest mjeseci nakon što generalni direktor registruje ratifikacije dvije države članice.

3. Nakon toga, ova konvencija stupa na snagu, za svaku državu članicu, dvanaest mjeseci od dana registracije njene ratifikacije.

Član 17.

1. Svaka država članica koja ratifikuje ovu konvenciju može je, po isteku desetogodišnjeg perioda od njenog prvobitnog stupanja na snagu, otkazati aktom koji se dostavlja generalnom direktoru Međunarodnog ureda rada koji ga registruje. Otkaz stupa na snagu po isteku godinu dana od registracije akta o otkazivanju.

2. Za državu članicu koja je ratifikovala ovu konvenciju i koja u roku od godinu dana po isteku desetogodišnjeg perioda pomenutog u prethodnom paragrafu ne koristi pravo otkaza predviđeno ovim članom, ova konvencija je obavezna za sljedeći desetogodišnji period, a poslije toga moći će da se otkáže po isteku svakog desetogodišnjeg perioda, pod uslovima predviđenim u ovom članu.

Član 18.

1. Generalni direktor Međunarodnog ureda rada obavještava sve članice Međunarodne organizacije rada o registrovanju svih ratifikacija i otkaza koje mu dostavljaju članice Organizacije.

2. Obavještavajući članice Organizacije o registrovanju druge ratifikacije koja mu se dostavlja, generalni direktor će skrenuti pažnju članicama Organizacije na datum stupanja ove konvencije na snagu.

Član 19.

Generalni direktor Međunarodnog ureda rada saopštava generalnom sekretaru Ujedinjenih nacija, u cilju registrovanja u skladu sa članom 102. Povelje Ujedinjenih nacija, sve podatke o svim ratifikacijama i otkazima koje je registrovao u skladu sa prethodnim članovima.

Član 20.

Kad god to smatra nužnim, Administrativni savjet Međunarodnog ureda rada podnosi Generalnoj konferenciji izvještaj o primjeni ove konvencije i razmatra da li je potrebno na dnevni red konferencije staviti pitanja njene potpune ili djelimične revizije.

Član 21.

1. U slučaju da Konferencija usvoji novu konvenciju kojom se ova konvencija potpuno ili djelimično revidira i ako novom konvencijom nije drukčije predviđeno:

a) ratifikacija od strane jedne države članice nove konvencije kojom se vrši revizija, samim tim, bez obzira na odredbe člana 17. povlači trenutni otkaz ove konvencije, pod uslovom da je nova konvencija kojom se vrši revizija stupila na snagu;

b) onog dana kada nova konvencija kojom se vrši revizija stupa na snagu, ova konvencija prestaje da bude otvorena državama članicama za ratifikaciju.

2. Ova konvencija će u svakom slučaju ostati na snazi u svom sadašnjem obliku i sadržaju za one države članice koje su je ratifikovale, a nisu ratifikovale konvenciju kojom se vrši revizija.

Član 22.

Tekstovi ove konvencije na francuskom i engleskom jeziku su jednako punovažni.

Primjedba: